

**Mardin eski Mebusu Kemal Türkoğlu'nun, Arzuhal Encümeninin
20 . I . 1954 tarihli haftalık karar cetvelindeki 7756 sayılı Kararın
Umumi Heyette görüşülmesine dair tavrı ve Arzuhal Encümeni
mazbatası (4/54)**

Önergenin özeti : 7756 sayılı Dilekçe Komisyonu
kararının Kamutayca incelen-
mesi ve görüşülmesi H.

15 . II . 1954

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Dilekçe Komisyonunun, 20 . I . 1954 tarih ve 81 sayılı haftalık karar cetvelinde yayınlanan,
30 . XI . 1953 tarih ve 7756 sayılı Kararının Kamutayca incelenmesini ve görüşülmesini arz
ve teklif ederim.

Mardin Mebusu
Dr. Kemal Türkoğlu

Arzuhal Encümeni Mazbatası

T. B. M. M.

Arzuhal Encümeni

Zat ve Evrak No 19526,21962,3575

Arzuhal En. No. 18188,20445,3568

Karar No. 67

Esas No. 4/54

27 . IV . 1955

Yüksek Reisliğe

Alaca Hâkimi iken, mektep talebesi olan 14 yaşındaki bir kızla müstehcen şekilde fotoğraflar çektiler işaa ettiği isnad olunmak suretiyle Merkez İnzibat Meclisince, Hâkimler Kanununun 92 nci maddesine uyularak hakkında ittihaz olunan ve İnzibat İtiraz Kurulunca da tasdik edilmiş bulunan meslekten ihraç kararının kaldırılmasını isteyen Hasan Basri Erk'in vâkı müracaatı üzerine selef encümenince verilen ve «mumailiyhin mezkûr fiiline ter-tip kılınan cezanın; adı geçenin 5677 sayılı Af Kanunu ile tamamen ortadan kalkmış bulunan, hakkındaki geçmiş bir takibat nazarı itibara alınmak suretiyle, nispetsiz derecede ağır olarak takdir edilmiş bulunması bakımından kaldırılmasına» dair olan ve 20 . I . 1954 tarihli ve 81 sayılı haftalık karar cetvelinde münderic

30 . XI . 1953 gün ve 7756 sayılı Karara; Mardin Mebusu Kemal Türkoğlu tarafından Umumi Heyette görüşülmesi talebiyle ve müddeti içerisinde itiraz olunduğundan bu bapdaki dosya ile, celbolunan mahkeme dosyası ve yapılan idari tahkikat evrakı tetkik edildi.

Müstedî; Yüksek Riyasetten encümenimize tevdi buyurulan istidaları ile ezeümle : Alaca Hâkimi iken, nişanlısı olan bir kızla bu münasebetle ve bu münasebetin tevliedettiği ruh hali ve aile muhiti içerisinde çekmiş olduğu bir fotoğrafın Hâkim Muavini Bekir Koçak tarafından teksir ve muhite yayılıp ve namı müstearlarla Adalet Vekâleti nezdinde şikâyet mevzuu yapılması üzerine; Vekâlet İnzibat Meclisince; hiçbir tetkik ve tahkike lüzum görülmezsizin, evvelece Şarkta vazifeli bulunduğu sırada hasbel-

vazife kendilerini tevkif ettiği bâzı şahısların iftirası yüzünden tahtı muhakemeye alınıp muhakemesinin derdest bulunduğu bir sırada, Af Kanunu ile ortadan kalkmış bulunan geçmiş bir takibat (hukuki bir değer taşımamasına rağmen) ele alınıp, hissî ölçülere yer verilmek suretiyle hakkında ittihaz olunan ve İnzıbat İtiraz Kurulunca dahi yine aynı tesir ve saikle ve ekseriyetle tasdik olunan meslekten ihraç kararının, Adalet Vekâletinin tesir ve nüfuzu ile verildiğini zira; kendisinin 20 meslekî eser ve 300 e yakın mekale sahibi ve birkaç lisan bilen mesleke faydalı olmuş bir kimse olduğu, keza bu kararın verilmesinden bir ay önce istifaa ayrılıp bu istifası kabul edildiği ve adı geçen hâkim muavini hakkında da müfteri sıfatı ile takibat yapıldığı nazarı itibara alınmamış bulunduğunu beyanla; müstehcen olarak vasıflandırılan fotoğrafın kendisi için nihayet bir kabahat telakki olunabilecek mahiyette ve hususi ahvali ile ilgili bulunmasına rağmen; hakkında, avukatlık hakkını dahi nezedecek derecede ağır ve gayriâdil bir karar verildiğinden şikâyet ederek; yüksek dereceli hâkimlerden bâzılarının daha ağır telâkki edilebilecek mahiyette, her gün birtakım fiil ve hareketleri cereyan etmekte iken kendisinin bu şekildeki basit bir hareketinden dolayı bu derece ağır bir cezaya muhatap tutulmasındaki isabetsizlik aşikâr olduğundan mezkûr kararın kaldırılmasını istemiştir.

Adliye Vekâletinin şikâyetle ilgili işarında ise ezcümle : Müştekinin, Tercan Hâkimi iken, isnadolunan zimmet suçu ve bâzı vazife suiistimalleri ve yolsuzluklarından dolayı tahtı muhakemeye alınıp mahkûm edildiği ve bu bapdaki karar temyizen, kısmen tasdik ve kısmen bozulmuş olduğu bir sırada yapılan takibatın, yürürlüğe giren 5677 sayılı Af Kanunu ile ortadan kalktığı, keza inzıbat meclisine tevdi olunan bu evrak üzerine verilen meslekten ihraç kararının da mezkûr kanun ve bununla ilgili 1739 sayılı Meclis kararına tevfiikan, Reisler Heyetince kaldırılarak, kendisinin Alaca Hâkimliğine tâyin edildiği; mumaileyh başından geçen bu hâdiseden mütenebbih olması gerekirken burada; 14 yaşında mektep talebesi, Rahime kızı Tolunay Uygur'la aile dostluğundan bilistifade müstehcen fotoğraflar çektiği ve bunların Alaca, Çorum ve Ankara muhitinde elden ele dolaştığı

tahakkuk ettiğinden, işbu hareketi hâkimlik vakar ve edebine muhalif ve halkın adalete ve mahkemelere olan itimadını selbedici mahiyette görülerek meslekten ihracına karar verilmiş olduğu bildirilmiştir.

Müstedî hakkında bu mevzu ile ilgili olarak, sarkıntılıktan Çorum Ağır Ceza Mahkemesinde açılan âmme dâvasının, mezkûr mahkemenin dosya arasında bulunan 9 . VI . 1953 gün ve 169/953 sayılı Kararı ile müdahil dâvacının (Tolunay Uygur'un annesi Rahime'nin) vâkı feragatına binaen düştüğü keza dosya arasında bulunan İnzıbat Meclisinin 242 sayılı mevzu bahis ihraç kararı muhtevası itibariyle vekâlet işarını müeyyit bulunduğu görülmüştür.

Muhtevası açıklanan dosya ve vâkı şikâyeti inceliyen selef encümenince; âzadan Hüseyin Ortakçıoğlu ve Ahmet Başbüyük'ün ibraz ettikleri ve ihraç kararının istinadetmekte bulunduğu (müstehcen olarak vasıflandırılan) fotoğraf görülüp müşteki hakkındaki müspet beyanları dinlendikten sonra, dosya arasında bulunan İnzıbat Meclisi kararında da, müştekinin ifade ettiği gibi, filhakika 5677 sayılı Kanunla ortadan kalkan geçmiş bir takibata yer verilmiş olduğu anlaşılacak işbu tasarrufun mezkûr kanun muvacesesinde isabetsiz olduğu, keza mumaileyhin ancak muahazesini icabettirir mahiyette görülen bir fotoğraf çekirmiş olmasına mukabil Hâkimler Kanununun tâyin ettiği en ağır bir ceza ile tecziye edilmiş bulunmasının da suça göre ceza tâyin edilmesi prensibine mugayir bulunduğu kanaat ve mütalâsıyla mezkûr kanunun 92 nci maddesinin son fıkrasının tatbikinde ve bu madde ile tanınan takdir hakkının istimalinde isabet görülmiyerek, 7756 sayılı Kararla; mezkûr ihraç kararı kaldırılmıştır.

Durumu tekrar tezekkür eden encümenimizce de; filhakika; zikrolunan cezanın tâyin ve tesbitinde Türk Ceza Kanununun 97 nci maddesi ile tesbit edilen esaslar ve müştekinin müspet suçlardan beraet etmiş bulunduğu nazarı itibare alınmaksızın mücerret bir fotoğraf hadisesinden dolayı mumaileyhin en ağır bir ceza ile tecziye olunup maişetini temin etmekten dahi mahrum bir durumda bırakılmasında ceza esas ve prensiplerinden uzaklaşıldığı netice ve kanaatına varılmış ve meslekten ihraç kararı

nın kaldırılması halinde, müstekinin hâkimliğe tekrar tâyin edilip edilmemesi keyfiyetinin de tamamen idarenin takdirine bağlı bulunduğu göz önünde tutularak; itiraz olunan 7756 sayılı selef encümen Kararı, bu bakımlardan ve istinadettiği mucip sebepler itibariyle musip görüldüğünden itirazın reddi işbu mazbatamızla karar altına alınmıştır.

Umumi Heyetin Yüksek tasviplerine sunul-

mak üzere saygılarımızla arz olunur.

Arzuhal Encümeni Reisi

Bu Mazbata M.

Konya

Çorum

A. F. Ağaoğlu

H. Ortakçioğlu

Afyon K.

Çankırı

Edirne

S. Koraltan

T. Akman

H. Maksutoğlu

Kastamonu

Mardin

M. Âli Mükto

R. K. Timuroğlu

